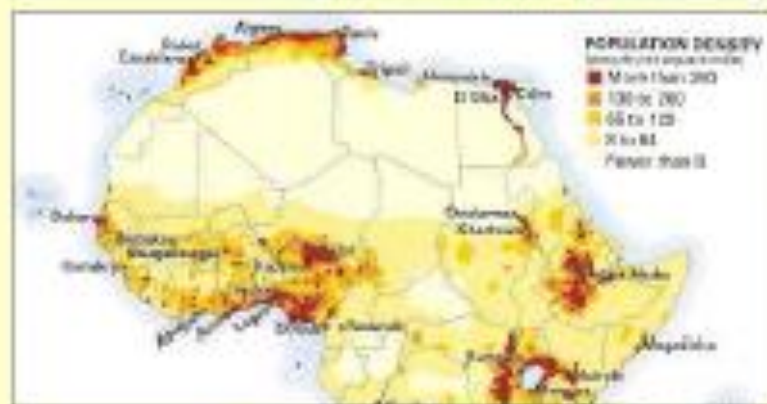

SEVERNÍ AFRIKA

- Společné rysy:

- Přírodní prostředí – **subtropy**
Středomořské, polopouštní a pouštní klima; hory Atlasu; údolí Nilu
- Koncentrace obyvatelstva do úzké pobřežní zóny
- Převážně **muslimové**
Většinou nad 95 %; v Egyptě asi 10 % křesťanů (**koptové**)
- Převážně **Arabové** či arabizovaní Berbeři
Dále **Berbeři** (např. nomádští Tuarégové na Sahaře či usedlí Kabylové v horách Atlasu v Alžírsku)
Silné kmenové a klanové vazby
- Desetiletí **autoritářských režimů**
- Těžba **ropy a zemního plynu**
(s výjimkou Maroka)

SEVERNÍ AFRIKA

MAROKO

Obyvatel 32 m.
HDP/ob. 4.900 \$
HDI 114. ze 169
Stupeň svobody 4,5 ze 7
Index korupce 3,4 z 10
Rozklad státu 90. ze 177

ALŽÍRSKO

Obyvatel 35 m.
HDP/ob. 7.400 \$
HDI 84. ze 169
Stupeň svobody 5,5 ze 7
Index korupce 2,9 z 10
Rozklad státu 71. ze 177

TUNISKO

Obyvatel 10,6 m.
HDP/ob. 9.500 \$
HDI 81. ze 169
Stupeň svobody 6,0 ze 7
Index korupce 4,3 z 10
Rozklad státu 118. ze 177

LIBYE

Obyvatel 6,6 m.
HDP/o. 13.800 \$
HDI 53. ze 169
Stupeň svobody 7,0 ze 7
Index korupce 2,2 z 10
Rozklad státu 111. ze 177

EGYPT

Obyvatel 82 m.
HDP/ob. 6.200 \$
HDI 101. ze 169
Stupeň svobody 5,5 ze 7
Index korupce 3,1 z 10
Rozklad státu 49. ze 177

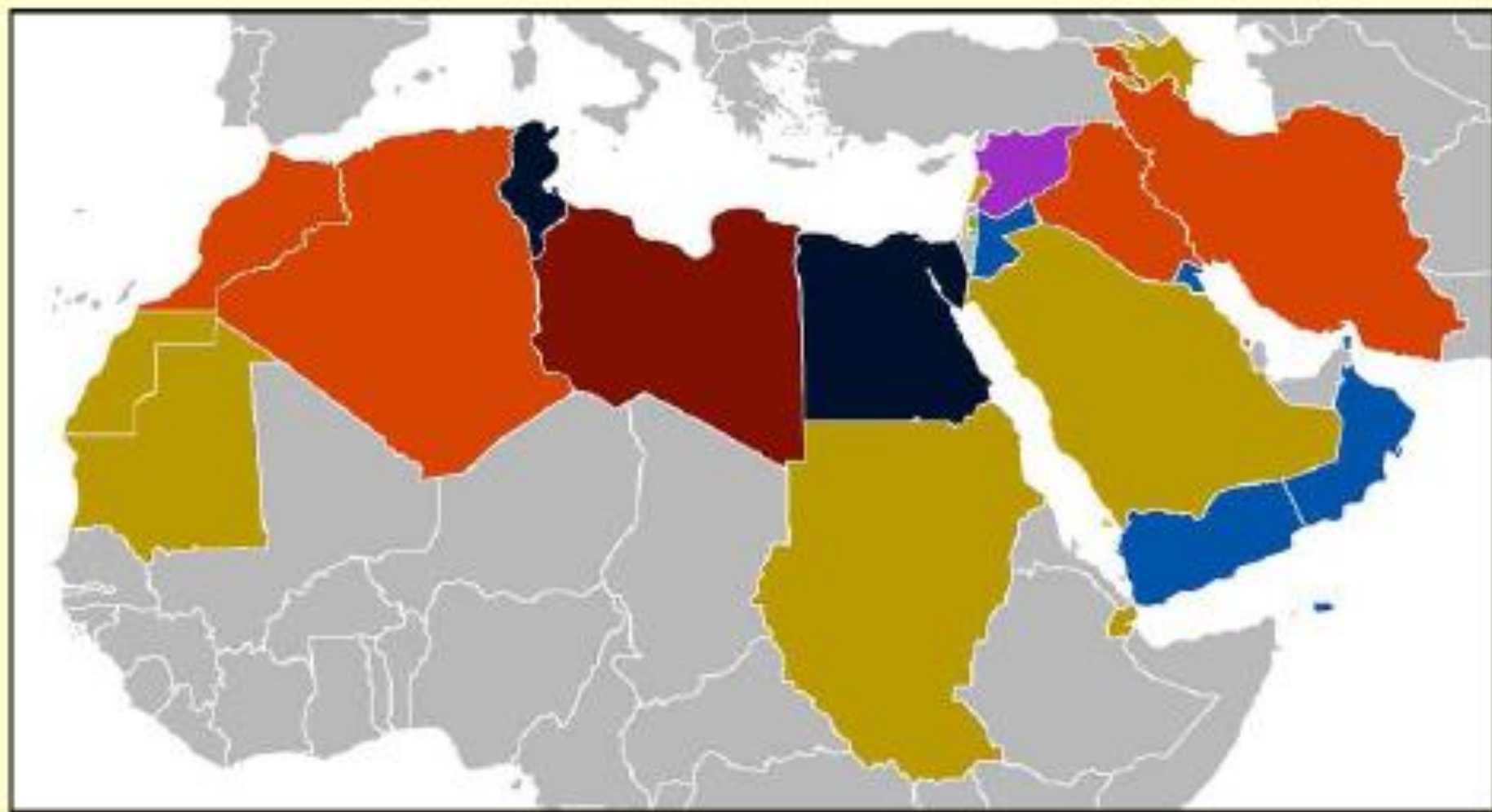

Jasmínové alias Facebookové revoluce

- **Občanské** politicky motivované nepokoje v oblasti Severní Afriky a Blízkého východu (obecně „arabské jaro“)
- Počátek protestů: prosinec 2010 v Tunisku
- **Forma protestů:** demonstrace, povstání, občanská válka
- **Cíl protestů:** okamžitý konec stávajících režimů, konec státní korupce, propuštění politických vězňů, zrušení censury, svobodné volby, zlepšení sociální situace obyvatel
- **Médium protestů:** sociální internetové sítě, katarská TV stanice Al-Džazíra

Geografické rozšíření facebookových revolucí

Background revolucí - politický

Vnitropolitické příčiny: autokratické (totalitní) režimy vojenského či dynastického charakteru; porušování lidských práv; obrovská korupce

- **Míra demokracie:** většina států se nachází v intervalu 5,5 – 7 stupně (nesvobodné) dle organizace Freedomhouse (výjimkou Maroko 4,5)
- **Míra korupce:** dle Transparency International je index korupce v Severní Africe pod 4,5

JAK REŽIMY VZNIKLY?

kolonizace – zanedbání politických i ekonomických struktur
studená válka – korumpování režimů pro ideologické účely

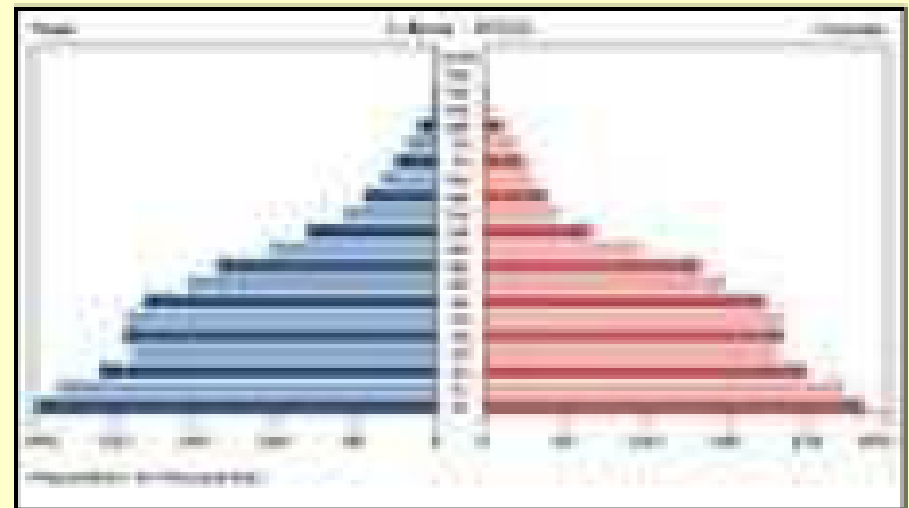
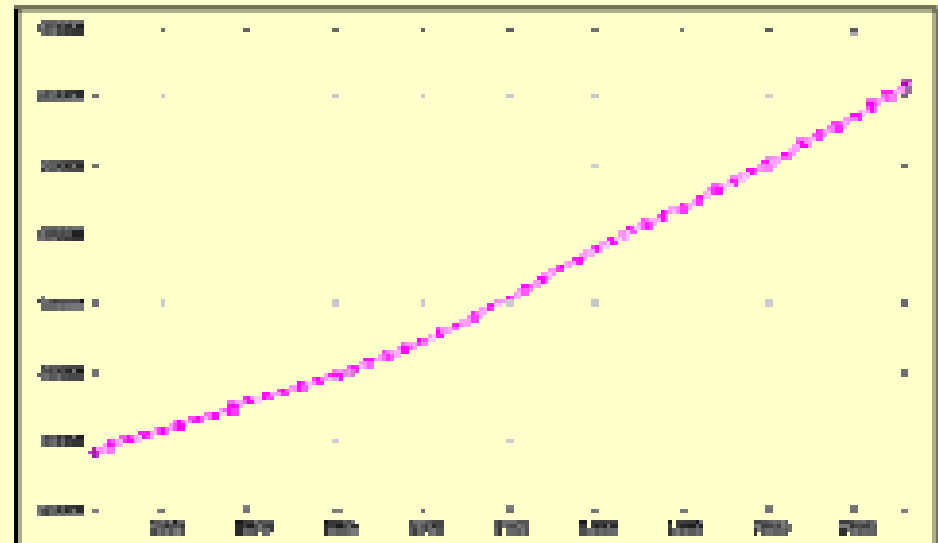
PROČ REŽIMY PŘEŽÍVALY?

Mezinárodně politické příčiny: legitimita nedemokratických režimů, podpora od Západu z důvodů:

- ekonomických – ropa, zemní plyn, dopravní trasy (Suez)
- politických – obavy z masivní emigrace či šíření militantního islamismu

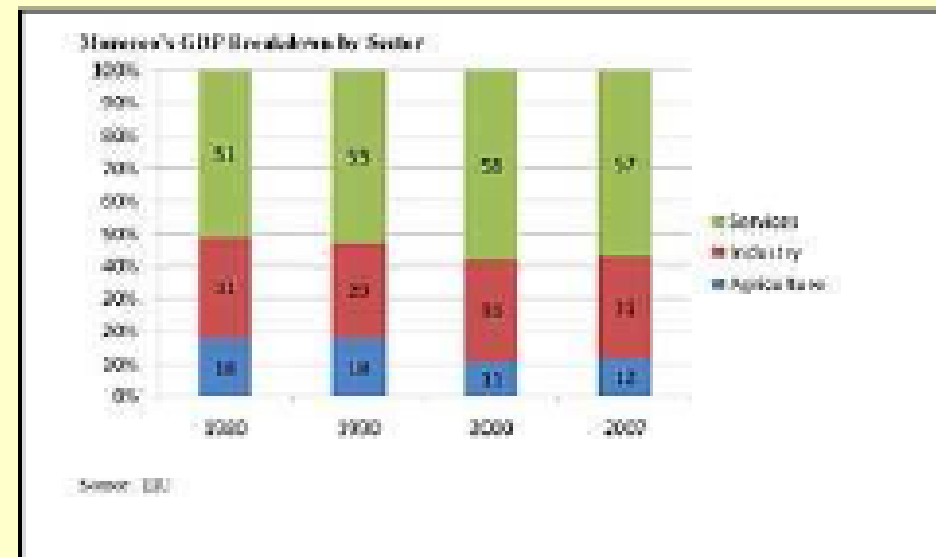
Background revolucí - demografický

- Enormní přirozený přírůstek v posledních padesáti letech: všechny země svoji populaci zvětšily 2,5x
- Současná věková struktura je extrémně mladá: **polovina populace je mladší 25 let**
- V posledních 50 letech se o polovinu zvýšila míra urbanizace, dnes více než 50%
- Stále se zvyšující **podíl gramotných** (více jak 60 %), v rámci měst pak **více vzdělaných obyvatel** (např. v Egyptě cca 30 % lidí daného ročníku nastupuje vysokou školu)

Background revolucí - ekonomický

- HDP: Severní Afrika patří k středně vyspělým zemím světa (5000-13000 USD/os.)
- Růst HDP nebyl adekvátní růstu populace → vysoká nezaměstnanost (oficiálně kolem 10 %, ve skutečnosti kolem 30 % a více)
- **Specifická nezaměstnanost** – ženy (téměř nejsou zapojeny do systému) a mladí lidé do 30 let (často až 50% nezaměstnanost)
- **Inflace** - 6-10 % v posledním roce: především energie a potraviny
- Z důvodu politické nestability prakticky nulové zahraniční investice

Současnost revolucí

Tunisko

- rezignace prezidenta Ben-Aliho, uvolnění censury, propuštění politických vězňů, zakládání nových politických stran
- standardní demokracie – pluralitní politický systém, nicméně časté demonstrace, střídání vlád, útoky radikálních islamistů

Egypt

- rezignace prezidenta Mubaraka, jeho uvěznění, později zproštění obžaloby
- vyhlášení svobodných voleb – vítězství Muslimského bratrstva – armádní puč a vláda generála Sísího – omezování svobod a návrat do předrevolučních poměrů

Libye

- násilné svržení prezidenta Kadáfího (později popraven)
- rozpoutání občanské války – rozdělení státu (Kyrenaika vs. Tripolisko), dvě vlády
- útočiště Islámského státu
- problematika migrace do Evropy